

ORDINO NAUJIENOS IŠ LIETUVOS IR PASAULIO

Rugpjūčio 24-25 d. Pakutuvėnuose (Plungės r.) vyks rekolekcijos OFS brolių kandidatams ir visiems besidomintiems pranciškonišku dvasingumu ir pašaukimu. Rekolekcijas ves nacionalinis dvasinis asistentas br. kun. Antanas Blužas OFM ir nacionalinė ministrė Virginija Mickutė OFS. Kandidatus rekolekcijose turi lydėti vietinės brolijos ugdymo magistras arba kitas už jų ugdymą atsakingas amžinųjų įžadų brolijos narys. Auka už rekolekcijas – 15 Eur vienam asmeniui. Reikia atsivežti savo brevijorių (jei turite), rožinį, Šventąjį Raštą, rašymo priemonę ir užrašus, skanėstų saldžiam stalui, savo palapinę (jei neturite, bus galimybė gyventi po stogu), miegmaišį, kilimėlį, šiltą apklotą ir maudymosi reikmenis. Prašome vietinius ugdymo magistrus savo brolių kandidatams į rekolekcijas užregistruoti iki rugpjūčio 12 d. el. paštu: ofs.lietuvoje@gmail.com.

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Telšių regiono taryba tradiciškai kviečia pasauliečius pranciškonus susitikti pirmąjį didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų šeštadienį. Liepos 6 d., 10 val., šv. Mišios bazilikoje, po jų – Kryžiaus kelio kalnai ir agapė. Laukiame brolių ir sesių taip pat ir iš kitų vyskupijų! Telefonas pasiteirauti: 8 687 51325.

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Vilniaus regiono brolija kviečia pasauliečius pranciškonus liepos 5 d. (pirmąjį mėnesio penktadienį) kartu eiti Vilniaus Jeruzalės Kalvarijų Kryžiaus kelią. Kryžiaus kelio pradžia – 15 val. nuo Švč. Mergelės Marijos Sopulingosios koplyčios, šv. Mišios – 19 val. Vilniaus Kalvarijų Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčioje.

Kviečiame įsigyti naujausią Pranciškonų šaltinių serijos knygą „Brolio Jordano kronika“ ir 1995 m. išleistas „Pranciškaus Asyžiečio Raštus“. Vieneto kaina – 5 Eur. Dėl knygų įsigijimo kreiptis el. paštu: ofs.lietuvoje@gmail.com.

KONTAKTAI

El. paštas: ofs.lietuvoje@gmail.com; internete – www.ofs.lt; [fb.com/ofs.lt](https://www.facebook.com/ofs.lt)

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Nacionalinė taryba:

Nacionalinė ministrė **Virginija Mickutė OFS** (8 682 18060; o_virgute_yra@yahoo.com)

Nacionalinis viceministras **diak. Nerijus Čapas OFS** (8 650 26814; nerijus.capas@gmail.com)

Nacionalinė ugdymo magistrė **Monika Midverytė OFS** (8 678 22052; monikaofs@gmail.com)

Nacionalinė sekretorė **Nijolė Raudytė OFS** (8 618 10454; nijole.raudyte@gmail.com)

Nacionalinė ekonomė **Natalija Verbickienė OFS** (8 683 51789; natalija.verbickiene@gmail.com)

Nacionalinė broliška vadovė **Ilona Keruckienė OFS** (8 601 87818; ilonakeruckiene@gmail.com)

Nacionalinė Jaupra prezidentė **Karolina Sutkutė** (8 690 39722; sutkute.karolina@gmail.com)

Nacionalinis dvasinis asistentas **br. Antanas Blužas OFM** (8 698 05526; antanasofm@gmail.com)

Nacionalinis dvasinis asistentas **br. Piotr Stročen OFM Conv** (8 601 74406; piotrstrocen@tlen.pl)

Regionų ministrai:

Telšių regiono – **Rimantas Radzevičius OFS** (8 687 51325; rad.rimantas@gmail.com)

Panevėžio regiono – **Rasa Mačiulionienė OFS** (8 656 61786; rmaciul@gmail.com)

Vilniaus regiono – **Algimantas Andziulis OFS** (8 614 50935; algandziulis@gmail.com)

Kauno regiono – **Marijona Sinkevičienė OFS** (8 658 83586; marsinkev@gmail.com)

Vilkaviškio regiono – **Rolandas Rudzevičius OFS** (8 633 83213; rudzevicius@gmail.com)

Šiaulių regiono – **Gražina Stravinskaitė OFS** (8 612 51367; strasile@gmail.com)

Pradėkime iš naujo, broliai!

Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino
UGDYMO MĖNRAŠTIS Nr. 68 (2019 m. liepa)

Dievo išrinktoji šventoji Klara, savo šventomis maldomis padėk mums išvengti nuodėmės bjaurumo ir surasti Dievo skaistumą. Neapsakomas ir Amžinasis Dieve, šventajai Klarai nurodęs savo malonę sekti Tavo meile bei tarnauti visiems kūriniams, leisk ir mums, užtariant jos maldoms, atiduoti žmonėms tai, ką mes gauname iš Tavo gailestingumo.

MALDOS INTENCIJOS

Šventojo Tėvo Pranciškaus:

Kad vykdančiai teisingumą veiktų sąžiningai – taip, kad pasaulyje neįsigalėtų neteisybė.

Pasauliečių pranciškonų ordino:

Už broliškus-pastoracinius vizitus Bolivijos ir Korėjos nacionalinėse brolijose, už kapitulą Vengrijos nacionalinėje brolijoje. „Tėve mūsų...“

Už liepos 26 – rugpjūčio 2 d. vyksiantį Pranciškonų jaunimo atgailos žygį iš Truskavos į Panevėžį.

Už rugsėjo 21 d. Kaune vyksiančią Lietuvos pasauliečių pranciškonų ordino Nacionalinę kapitulą.

Už OFS Regulos ir Generalinių Konstitucijų vertimo į lietuvių kalbą redakcijos darbo grupę. Ateik, šventoji išminties Dvasia!

UGDYMO MEDŽIAGA

Tema: Šv. Klaros Asyžietės ikonografinio atvaizdo mįslė

Rugpjūčio 11 d. minima šventoji mergelė Klara Asyžietė dažniausiai vaizduojama su monstrancija, kryžiumi, lelija arba knyga rankoje, taip primenant, kad ji yra pirmoji moteris, kurios parašyta Regula buvo patvirtinta Bažnyčios. Neturtėlių seserų ordino Regula buvo aprobuota prieš pat jos mirtį 1253 m. rugpjūčio 9 d. popiežiaus Inocento IV. Tačiau, ko gero, populiariesnis yra pirmasis vaizdavimo būdas,

pabrėžiantis glaudų šv. Klaros ryšį su Eucharistiniu Jėzumi: ji stovi su puošnia monstrancija (neretai miesto fone), o šį atvaizdą paprastai lydi pasakojimas apie stebuklingą Asyžiaus miesto išlaisvinimą nuo saracėnų antplūdžio. Pasakojimas išties turi realų istorinį pagrindą, bet minėtame atvaizde taip pat yra simbolinių detalių, kurių neturėtume suprasti paraidžiui.

Pagrindinis šaltinis, iš kurio sužinome apie miesto ir vienuolyno užpuolimą, yra Klaros kanonizacijos proceso byla ir jos pagrindu Tomo Celaniečio parašyta „Šventosios mergelės Klaros legenda“. 1240 m. antrą kartą ekskomunikuotas imperatorius Frydrichas II mėgino įtvirtinti savo valdžią Italijos pusiasalyje. Umbrijos regione strateginiu požiūriu ypač svarbus buvo Asyžiaus miestas, kur kitados buvo sutelktos imperatoriaus pajėgos, tačiau ilgainiui miestas tapo nepriklausomas ir perėjo į popiežiaus pusę. Antpuolio metu Šv. Damijono vienuolynas, kur gyveno neturtėlių seserys, atsidūrė pavojuje, nes buvo nuošaliai nuo miesto sienos ir kitų pastatų. Anot liudininkų (t. y. su Klara gyvenusių seserų), priešas jau buvo užėmęs vidinį vienuolyno kiemėlį ir veržėsi vidun, kai sunerimusios seserys kreipėsi į sergančią ir beveik negalinčią vaikščioti bendruomenės motiną.

Visos seserys, minėdamos užpuolimo faktą, pirmiausia pabrėžia maldos galią. Išsamesnis yra sesers Pranciškos pasakojimas, tačiau ir jame yra tam tikrų nutylėjimų, kurie, pažvelgus atidžiau, nėra vien paprastas užmaršumas. Anot minėtos liudininkės, iškilus realiam pavojui seserų saugumui, Klara buvo atvesta prie refektoriaus durų, kurios išėina į vidinį kiemėlį. Pirma jos, kaip įprasta tuo metu, sidabrinėje dėžutėje, aptaisytoje dramblio kaulu, buvo nešamas Švč. Sakramentas. Parpuolusi ant žemės refektoriuje, Klara su ašaromis prašė Viešpatį, kad Jis apsaugotų savo tarnaites. Tuomet pasigirdęs balsas, kuris sakė: „Aš tave ginsiu visuomet!“ Motina Klara dar prašiusi apginti ir miestą, ir vėl sulaukusi atsakymo: „Miestas patirs daug pavojų, bet bus apgintas“ (*Procesas IX, 2*). Iš išlikusio teksto nėra aišku, kas nešė Švč. Sakramentą (asmuo neįvardytas ir Tomo Celaniečio „Legendoje“). Pagal 1140 m. Graciano dekretą moteris negalėjusi liesti „šventųjų indų“ bei atlikti daugelio kitų veiksmų (smilkyti, nešti konsekruotos Ostijos ligoniams ir kt.). Taip pat ir pašalinių asmenų įėjimas į klauzūrą buvo griežtai ribojamas, bet gali būti, kad šio nepaprasto įvykio atveju buvo nusižengta kuriam nors iš bažnytinių potvarkių, o liudijime prieštaringos detalės diplomatiškai nutylėtos.

Kartu su vėlesniu atvaizdu atsirado ir savita įvykio interpretacija: iš Ostijos sklindanti šviesa neva apakinus užpuolikus ir jie turėję pasitraukti. Pirminiame šaltinyje kaip svarbiausias „ginklas“ nurodyta nuolanki Klaros malda ir jos pasitikėjimas Dievo globa. Ji raginusi seseris nebijoti ir pasitikėti Viešpačiu Jėzumi Kristumi, nes tai Jis jas išlaisvins. Be to, ji pati garantavusi, kad joms nenutiks nieko bloga, o jei išiveržtų užpuolikai, prašiusi būti pastatyta priešais juos (*Procesas III, 18; IX 2 ir kt.*). Po šios karštos maldos saracėnai paliko vienuolyną ir miestą, nepadarę jokios žalos, tačiau po metų būta dar vieno bandymo apiplėšti ir užimti miestą, šį kartą išiveržus imperatoriaus siūstai Vitalio Aversiečio vadovaujama kariuomenei. Šis įvykis taip pat paliudytas kanonizacijos proceso aktuose, dar labiau pabrėžiant Klaros ryšį su gimtuoju miestu, jos dėkingumą už daugelį geradarybių ir vienintelį atsaką į jėgą – malda, atgailos ženklais pasibarsčius galvas pelenais (*Procesas III, 19; IX 3 ir kt.*). Ryte užpuolikai, žadėję jokiū būdu nepalikti miesto, pasitraukė, o šis įvykis Asyžiaus mieste minimas iki pat šių dienų.

Tad galime neabejoti, jog šv. Klaros vaizdavimas su puošnia monstrancija rankoje yra graži vėlesnių amžių simbolinė išraiška, reikalinga išsamesnių studijų, tačiau kai kurie šios mažai tyrinėtos tradicijos aspektai išryškėja viename iš br. Henriko De Vroomo OFM iniciatyva atsiradusių darbų. Šis flamandų vienuolis, parengęs didžiulį veikalą „Serafiškoji istorija“ (1613), buvo gerai susipažinęs su Klaros gyvenimu ir parinko 32 epizodus, kurie turėjo būti perkelti į vario raižinių seriją, o vėliau buvo išleisti atskira knygele „*Icones Sanctæ Claræ B. Francisci Assisiatis primigeniæ discipulæ Vitam, miracula, mortem repræsentantes*“. 1240 m. saracėnų antplūdį vaizduojančioje scenoje Klara pristatyta ne laikanti monstrancija, bet klūpanti priešais Švč. Sakramentą. Vitalio Aversiečio išiveržimo epizode pirmame plane pavaizduotos maldai suklypusios seserys (Klara – centre tarp jų), kitos stebi mūšio sceną, o Švč. Sakramento iš viso nėra. Svarbu atkreipti dėmesį, kad tame pačiame rinkinyje taip pat yra bent keli atvaizdai, kuriuose Klara laiko rankoje monstranciją, tačiau jie nesiejami su minėtais įvykiais. Viršelyje Asyžiaus šventoji, Švč. M. Marijos pavyzdžiu, stovi apgaubusi Ordino seseris savo apsiaustu, o dešinėje rankoje laiko monstranciją su Ostija. Toliau pateiktas trumpas jos gyvenimo aprašymas, kuriame taip pat paminėtas miesto antpuolis, tačiau pergalė pirmiausia siejama su šventosios dorybėmis ir malda, kartu paminint ir ypatingą jos pamaldumą Švč. Sakramentui (tai, beje, pabrėžiama ir Klaros jaunystės metų iliustracijoje, nors Tomo Celaniečio „Legendoje“, kurios citata pateikta šalia, kalbama apie jos maldingumą apskritai, o konkrečiai įvardytas vien Klaros pomėgis kartoti „Tėve mūsų“ malda, pažymint, kad ji, neturėdama karoliukų vėrinio, savo maldas skaičiuodavusi dėliodama akmenėlių krūveles). Tad ir minėtąjį ikonografijoje prigijusį atvaizdą, kuris jau seniai tapo šv. Klaros atpažinimo ženklu, reikėtų traktuoti kaip simbolinę pamaldumo Eucharistiniam Jėzui išraišką, o ne kaip tikslią konkretaus įvykio iliustraciją.